

27. 9. 2011

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

K navrhované úpravě základního kapitálu u společností s ručením omezeným

Neúprosně se přibližuje okamžik, kdy má dojít k zásadní rekonstrukci českého soukromého práva. Po letech příprav se dočká český právní řád nových norem, které budou znamenat zásadní změny oproti stávající úpravě. Kromě nového občanského zákoníku bude pro oblast podnikatelského světa klíčový také nový zákon o obchodních společnostech a družstvech („zákon o obchodních korporacích“), který má podle současného návrhu nabýt účinnosti dnem 1. 1. 2013. V tomto článku bych se rád zastavil nad novým pojetím základního kapitálu ve společnosti s ručením omezeným v připravovaném zákoně o obchodních korporacích.

Současné pojetí základního kapitálu

Nynější česká právní úprava aplikuje na společnosti s ručením omezeným v řadě otázek striktní evropská pravidla, která byla primárně určena pro akciové společnosti, což je v Evropské unii výjimečné. Tato regulace se však neukázala jako nutná, což odráží návrh zákona o obchodních korporacích, který tento přístup opouští a přináší zmírnění regulace společností s ručením omezeným.

Mezi nejmarkantnější zmírnění, která přináší návrh zákona o obchodních korporacích, lze bezesporu zařadit faktické opuštění institutu základního kapitálu, který bývá obhajován jako určitá garance ochrany věřitelů. Základní kapitál je v nynějším obchodním zákoníku definován v § 58 jako „... peněžní vyjádření souhrnu peněžitých i nepeněžitých vkladů všech společníků do základního kapitálu společnosti.“ Pro společnosti s ručením omezeným je vyžadován minimální základní kapitál ve výši 200.000,- Kč a povinnost jej splatit nejpozději do 5 let od vzniku společnosti. Základní kapitál souvisí s financováním společnosti a představuje jednu ze složek vlastních zdrojů financování.

Nicméně je však nutné si přiznat, že neexistují žádné právní nástroje, které by nutily společnosti tento „záchranný polštář“ udržovat v požadované výši např. na bankovním účtu a tím se tak základní kapitál stává jenom účetní pojmem, který nemá valného významu. Úloha základního kapitálu jako záruka uspokojení věřitelů je zpochybňována i v evropské judikatuře - např. argument Evropského soudního dvora ve věci Centros[1], že „... základní kapitál není sám o sobě způsobilý zajistit ochranu věřitelů.“[2]

Navrhovaná úprava

Tuto realitu reflektuje návrh nového zákona o obchodních korporacích, který v ustanovení § 150 odst. 1 stanoví, že minimální výše vkladu je 1,- Kč, pokud společenská smlouva neurčí vklad vyšší. Tímto návrhem se tak zavádí do českého obchodního práva zvláštní typ kapitálové obchodní společnosti bez stanoveného minimálního základního kapitálu. Pohledávky věřitelů by měly být chráněny primárně ustanoveními o správě majetku společnosti (corporate governance) či odpovědnosti a také tzv. testem insolvence (podle § 3 zákona č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení), na jehož základě je společnosti zakázáno poskytnout plnění, pokud by si tím způsobila úpadek.

Důvodová zpráva k návrhu nového zákona o obchodních korporacích uvádí jako zdroj inspirace úpravu britskou, francouzskou či německou, resp. návrh nařízení Rady EU o statutu evropské soukromé společnosti.

Německý přístup k základnímu kapitálu

Pokud se však podíváme podrobněji na německou úpravu, zjistíme, že česká verze je pouze polovičatá. Německý zákon o společnostech s ručením omezeným („*GmbH Gesetz*“) z roku 1892 byl v roce 2008 výrazně novelizován. Tato novela, která si kladla za cíl mj. urychlení a zjednodušení procesu zakládání společností či zatraktivnění s.r.o. jako právní formy, zavedla možnost založit společnost, jejíž základní kapitál je pouze 1,- euro. Pro takový typ společnosti je používáno označení „*Unternehmergeellschaft*“ („*UG Gesellschaft*“ nebo „*Mini GmbH*“). Nejde však o novou speciální právní formu obchodní společnosti, nýbrž pouze o sub-variantu společnosti s ručením omezeným. Pro „normální“ společnosti s ručením omezeným („*Gesellschaft mit beschränkter Haftung*“ nebo „*GmbH*“) německý zákon o společnostech s ručením omezeným stále požaduje základní kapitál ve výši 25.000,- euro.

Ve skutečnosti se tato hranice základního kapitálu vztahuje i na Mini GmbH, neboť zmíněná novela stanoví povinnost přidělu do „rezervního fondu“ ve výši 25 % z ročního zisku, dokud není dosažena hranice základního kapitálu pro společnosti s ručením omezeným. Poté se může Mini GmbH přeměnit na společnost s ručením omezeným.

Oceňování nepeněžitých vkladů pro účely základního kapitálu

Se zmírňováním regulace souvisí i další změna, kterou je vypuštění požadavku, aby byl nepeněžitý vklad oceněn znalcem, kterého jmenuje soud. Podle § 151 odst. 1 a 2 návrhu nového zákona o obchodních korporacích bude postačovat, pokud nepeněžitý vklad bude oceněn znalcem, kterého vyberou ze seznamu znalců zakladatelé při zakládání společnosti nebo jednatel(é). Tato změna v podstatě potvrzuje současnou praxi, kdy soudy v drtivé většině případů jmenují znalce, kterého jim navrhnou zakladatelé, resp. jednatel(é), a měla by vést ke zkrácení a zjednodušení tohoto procesu.

Závěr

Tento krátký exkurz přibližující jednu z mnoha novinek návrhu zákona o obchodních korporacích ukazuje, že připravovaná rekodifikace soukromého práva v České republice přinese množství přelomových záležitostí. Zda všechny novinky budou krokem vpřed a přinesou zamýšlené výsledky, je zatím předčasné předjímat, neboť toto ukáže až sama praxe.

Mgr. Ing. Michal Růžička

[DVOŘÁK & SPOL., advokátní kancelář, s.r.o.](#)

Oasis Florenc
Pobřežní 12
186 00 Praha 8

Tel.: +420 255 706 500

Fax: +420 255 706 550

e-mail: office@akds.cz

---

[1] Rozsudek Soudního dvora ze dne 9. března 1999, C-212/97, spor mezi Centros Ltd. a Erhvers- og Selskabsstyrelsen (Generální ředitelství obchodu a společností spadající pod dánské Ministerstvo obchodu), ve kterém šlo o zamítnutí zápisu pobočky Centros Ltd. dánskými úřady do příslušného rejstříku společností zejména z toho důvodu, že Centros Ltd., která nevykonává ve Velké Británii žádnou obchodní činnost, nechce ve skutečnosti v Dánsku založit pobočku, ale hlavní provozovnu, a tím obejít příslušné vnitrostátní předpisy, zejména o splacení minimálního základního kapitálu a tím poškodit práva věřitelů.

[2] Dvořák, T. Akciová společnost a Evropská akciová společnost. Praha : ASPI, a.s., 2005, s. 610.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Zákon Lugového: jak Rusko přepisuje pravidla mezinárodních arbitráží](#)
- [Novelizace nařízení EU o odlesňování \(EUDR\)](#)
- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)